13/11/2018

Саопштење Светог Архијерејског Сабора о Косову и Метохији

Сабрани на јесењем заседању Светог Архијерејског Сабора, ми Епископи Српске Православне Цркве, на челу са Његовом Светошћу Патријархом српским Господином Иринејем, у овим тешким временима са којима се суочава наша Црква и верни народ на Косову и Метохији, најпре изражавамо подршку Његовом Преосвештенству Епископу рашко-призренском Господину Теодосију, свештенству, монаштву и верном народу у Епархији рашко-призренској, и њиховим напорима да опстану и остану на Косову и Метохији као извориште српске православне духовности и нашег идентитета.

Изражавамо и своју забринутост због најновијег развоја догађаја, посебно бројних инцидената, крађа и других притисака, усмерених против нашег народа. Међународне и локалне политичке представнике подсећамо да су дужни да обезбеде миран и достојанствен живот за све грађане и да не дозволе било какво насиље. Посебно наглашавамо важност присуства и активну улогу међународних снага, КФОР—а и мисије ОЕБС—а, у складу са

Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244, која треба да се настави све док се не створе нормални услови за живот свих заједница на Косову и Метохији.

И овом приликом понављамо чврст и јединствен став целог Архијерејског Сабора наше Цркве, изречен на овогодишњем редовном мајском заседању, да ни под коју цену не сме да се доведе под знак питања пуни суверенитет и интегритет Србије на Косову и Метохији, који је гарантован Уставом Србије и Резолуцијом 1244 СБ УН. За нашу Цркву, Косово и Метохија никада није било, нити може бити само политичко питање за чије решавање монопол имају искључиво државни органи. За нас је питање Косова и Метохије, кроз сву нашу историју и данас, пре свега питање опстанка нашег свештенства, монаштва, верног народа и, нарочито, наших древних светиња без којих не бисмо били оно што јесмо.

Као што о опстанку нашег народа, посебно оне најугроженије већине која се налази јужно од Ибра, не можемо говорити без очувања наших светиња, тако не можемо говорити ни о очувању светиња само као културно-историјских споменика, чији је опстанак наводно могућ без опстанка нашег верног народа. Наше светиње имају свој најдубљи смисао као места литургијског саборовања нашег народа, и то не само оног са Косова и Метохије већ и из свих српских крајева, али и читавог света.

Обавезе свих нас према Косову и Метохији су данас веће јер се налазимо пред све јачим међународним притисцима, једним делом да наша земља пристане да се одрекне Косова и Метохије, или кроз признавање Косова и Метохије директно или прећутном сагласношћу да Косово добије чланство у Уједињеним нацијама и другим међународним организацијама. Било какав потпис који би омогућио признање Косова, учешће у УН или одрицање Србије од њега под било којом формом, заувек би укинуо свако историјско право Србије на овим темељним просторима наше духовности и државности.

Посебно забрињава што се под видом наводног „разграничења између Срба и Албанаца” намеће могућност одвајања ако не целог, онда највећег и најважнијег дела Косова и Метохије из састава Србије и његово признање као дела било независног Косова или чак такозване Велике Албаније. Последице овакве одлуке би биле трагичне за опстанак нашег народа и наших светиња. У том случају би већина Срба, без адекватне заштите и безбедности, била принуђена на исељавање са својих историјских простора, где би се са још већим интензитетом формирало једно етнички чисто албанско друштво, уз брисање свих трагова нашег историјског постојања. Идеја такозване поделе и

раздвајања органског јединства између Срба јужно и северно од реке Ибра, и од осталих Срба без обзира где живе, уноси велики немир и забринутост међу наше вернике и не ужива подршку највећег броја грађана Србије и Срба уопште. Територијална подела је посебно опасна јер би неибежно подразумевала стварање етнички чистих простора, што би имало и несагледиве последице за цео регион који се још болно опоравља од страдања и разарања у току деведесетих година прошлог века. Зато је наша Црква увек подржавала изградњу друштва у коме људи различитог порекла могу да живе у миру, уз пуну заштиту и поштовање свог верског, културног и народног идентитета.

Свети Архијерејски Сабор је посебно забринут због тога што наша Црква од 2007. године никада није била званично позвана да изнесе своје сугестије поводом заштите наших светиња, свештенства, монаштва и верног народа. Већ годинама инсистирамо на адекватној заштити наших светиња, јер смо свакодневно сведоци не само отвореног неиспуњавања постојећих регулатива (везаних за елементе такозваног Ахтисаријевог плана који су ушли у такозвано косовско законодавство), чак и поред међународних притисака, већ видимо да локалне самопроглашене косовске институције несметано настављају са процесом који води ка стварању етнички чистог албанског Косова, у коме дугорочно не би било места за Србе, али и за остале неалбанске заједнице. Систематско избегавање преузетих обавеза Приштине везаних за Заједницу српских општина и других обавеза из „Бриселског дијалога" само потврђују да би у постојећим условима и са садашњим односом према Србима било веома тешко наћи дугорочно решење. То свакако не значи да наша Црква подржава „замрзнути конфликт" већ, штавише, подстичемо наставак једног отвореног, али пажљиво вођеног дијалога који би у први план ставио заштиту људских и верских права, унапређење владавине права, јачање правне сигурности и ефикаснију заштиту угрожене духовне и културне баштине, која не би зависила од самовоље локалних косовских институција, већ би била регулисана на свеобухватнији начин уз међународни надзор и јасно дефинисане механизме примене договорених принципа заштите. Такође је тешко говорити о било каквом даљем дијалогу без стварања услова за повратак прогнаних Срба и заштити и враћању њихове узурпиране имовине. Одустајање од овог захтева значило би прихватање послератног етничког чишћења као свршеног чина. Без ових предуслова је немогуће говорити о трајнијем решењу проблема на Косову и Метохији. Зато је постављање исхитрених рокова, и поред крајње неповољних услова на терену и врло комплексне ситуације у Европској унији, без икаквог оправдања.

Апелујемо на државне представнике Републике Србије да, уместо на тражењу што бржег споразума са Приштином, више пажње посвете изградњи једне државне и националне платформе у чијој би припреми учествовали релевантни чиниоци нашег друштва. На тај начин би се чували основни интереси нашег народа и повратило би се поверење свих кључних друштвених фактора у земљи, Истовремено треба наставити на изградњи поверења и разумевања и са косовским Албанцима и осталим људима добре воле који живе на Косову и Метохији и другим деловима Србије, јер будућност целог региона пре свега зависи од спремности и способности свих нас да

живимо једни са другима у миру и међусобном поштовању.

Са приближавањем јубилеја 800. годишњице самосталности наше Свете Цркве, веома је важно да се сви подсетимо да је државност Србије од почетка била нераскидиво повезана са духовном традицијом наше Цркве као кључног фактора нашег идентитета кроз историју.